

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Humanistyka wobec wyzwań współczesności (Ćw. audytoryjne), PG_00141343						
Kierunek studiów	Filologia polska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	1		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Polskiej -> Zakład Teorii Literatury i Krytyki Artystycznej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Martyna Wielewska-Baka				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		18.0	50
Cel przedmiotu	Celem zajęć jest zapoznanie z humanistycznymi dyskursami pozwalającymi zrozumieć przemiany społeczne, polityczne oraz technologiczne zachodzące w XXI wieku.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPL3_W08] Ma rozszerzoną wiedzę o teatrze, filmie, mediach i ich związku z literaturą.	Student ma rozszerzoną wiedzę o miejscu i znaczeniu humanistyki wobec zachodzących współcześnie przemian społecznych, politycznych i technologicznych.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FPL3_W04] Ma rozszerzoną wiedzę o współczesnym życiu literackim i kulturalnym.	Student ma rozszerzoną wiedzę o miejscu i znaczeniu humanistyki wobec zachodzących współcześnie przemian społecznych, politycznych i technologicznych.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[FPL3_K06] Zgodnie z myśleniem i działaniem przedsiębiorczym oraz posiadanymi kompetencjami specjalnościowymi tworzy zaczyn nowych, ważnych dla środowiska kulturowo i gospodarczo projektów.	Student zgodnie ze zdobywanymi podczas zajęć kompetencjami humanistycznymi tworzy zaczyn nowych, ważnych dla środowiska kulturowo i gospodarczo projektów.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FPL3_U06] Potrafi ocenić poziom swoich kompetencji oraz rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się i rozwoju zawodowego w zakresie literaturoznawstwa.	The student is able to assess the level of his competence and understands the need for continuing education and professional development in the humanities.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FPL3_U01] Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z zakresu literaturoznawstwa z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych dostępnych we wszystkich mediach.	Student potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z zakresu tzw. "nowej humanistyki" z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych dostępnych we wszystkich mediach.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FPL3_W01] Ma rozszerzoną wiedzę o miejscu i znaczeniu literatu-roznawstwa w systemie nauk oraz o jego specyfice przedmiotowej i metodologicznej.	Student ma rozszerzoną wiedzę o miejscu i znaczeniu humanistyki wobec zachodzących współcześnie przemian społecznych, politycznych i technologicznych.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[FPL3_W09] Ma rozszerzoną wiedzę z zakresu wiedzy o historii i kulturze w jej odniesieniu do literaturoznawstwa.	Student ma rozszerzoną wiedzę dotyczącą tradycji humanistycznej i nowych języków humanistyki.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
Treści przedmiotu	Antropocen - kulturowe, filozoficzne i społeczne wykładnie nowej epoki geologicznej; kryzys antropocentryzmu; humanistyka środowiskowa; nowe filozofie "natury" (naturokultura, natura zsocjalizowana); "ekologia głęboka"; kryzys wiedzy eksperckiej; między technooptymizmem a krytyką nowych technologii; ponowoczesne wykładnie kondycji Innego; wobec "postprawdy" - teorie spiskowe, fake-newsy, "bańki informacyjne"; Choroba jako metafora, czyli humanistyka w świetle pandemii Covid-19; ontologia martwego ciała w dobie kryzysu planetarnego; nowa materialność i OOO (Object-Oriented Ontology); Ponowoczesne dyskursy emancypacyjne (płeć, kolor skóry, etniczność); trans-humanizm i posthumanizm.		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru	51.0%	50.0%
	wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja	51.0%	50.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Literatura: Applbaum Anne, Zmierzch demokracji. Zwodniczy powab autorytaryzmu, przeł. P. Tarczyński, Warszawa 2020. Bakke Monika, Bio-transfiguracje. Sztuka i estetyka posthumanizmu, Poznań 2010. Bąkiewicz Katarzyna, Fake-news. Produkt czasów postprawdy, Warszawa 2020. Bauman Zigmunt, Obcy u naszych drzwi, przeł. W. Micer, Warszawa 2016. Bendyk Edwin, W Polsce, czyli wszędzie. Rzecz o upadku i przyszłości świata, Warszawa 2020. Benhabib Seyla, Prawa innych. Przybysze, rezydenci i obywatele, przeł. M. Filipczuk, Warszawa 2015. Beylin Marek, Klimat. Lewica. Siostrzeństwo. Rewolucje trwają (kontrewolucje też), Warszawa 2021. Bińczyc Ewa, Epoka człowieka. Retoryka i marazm antropocenu, Warszawa 2018. Bobako Monika, Islamofobia jako technologia władzy: studium z antropologii politycznej, Kraków 2017. Butler Judith, Ramy wojny: kiedy życie godne jest opłakiwania?, przeł. A. Czarnacka, Warszawa 2011. Butler Judith, Walczące słowa: mowa nienawiści i polityka performatywu, przeł. A. Ostolski, Warszawa 2010. Butler Judith, Zapiski o performatywnej teorii zgromadzeń, przeł. J. Bednarek, Warszawa 2016. Collins Harry, Czy wszyscy jesteśmy ekspertami?, przeł. E. Bińczyk i J. Grygień, Warszawa 2018. Czaja Dariusz, Zwierzęta w klatce (języków), "Konteksty. Polska Sztuka Ludowa" 2009, nr 4. Domańska Ewa, Nekros. Wprowadzenie do ontologii martwego ciała, Warszawa 2017. Eddo-Lodge Reni, Dlaczego nie rozmawiam już z białymi o kolorze skóry, przeł. A. Sak, Kraków 2018. Eyal Nadav, Rewolta, przeł. M. Sommer, Warszawa 2021. Farrier David, O śladach, jakie zostawimy. Za milion lat od teraz, przeł. A. Gomola, Kraków 2021. Fiedorczuk Julia, Cyborg w ogrodzie, Gdańsk 2015. Foer Jonathan Safran, Klimat to my: ratowanie planety zaczyna się przy śniadaniu, przeł. A. Wojtasik, Warszawa 2020. Fry Hannah, Hello World. Jak być człowiekiem w epoce maszyn, przeł. S. Musielak, Kraków 2019. Gebert K., Ostateczne rozwiązania: ludobójcy i ich dzieło, Warszawa 2022. Goffman Erving, Piętno. Rozważania o zranionej tożsamości, przeł. Dzierżyńska, J. Tokarska-Bakir, Gdańsk 2005. Graff Agnieszka, Świat bez kobiet. Pleć w polskim życiu publicznym, Warszawa 2011. Harari Yuval Noah, 21 lekcji na XXI wiek, przeł. M. Romanek, Kraków 2018. Harari Yuval Noah, Homo deus. Krótka historia jutra, przeł. M. Romanek, Kraków 2018. Harford Tim, Jak ogarnąć świat i odróżnić fakty od wyobrażeń, przeł. P. Grzegorzewski, Kraków 2021. Harman Graham, Traktat o przedmiotach, przeł. M. Rychter, Warszawa 2013. Kahneman Daniel, Pułapki myślenia. O myśleniu szybkim i wolnym, przeł. P. Szymczak, Poznań 2019. Kapuściński Ryszard, Ten Inny, Kraków 2006 lub 2013. Keyes Ralph, Czas postprawdy. Nieszczerość i oszustwa w życiu codziennym, przeł. P. Tymanek, Warszawa 2017. Krastew Iwan, Demokracja: przepraszamy za usterki, przeł. M. Sutowski, Warszawa 2015. Krastew Iwan, Nadeszło jutro. Jak pandemia zmienia Europę, przeł. M. Sutowski, Warszawa 2020. Krytyka Polityczna, nr 22/2010: Prze-moc. Magnason Andri Snaer, O czasie i wodzie, przeł. J. Godek, Kraków 2020. Markowski Michał Paweł, Wojny nowoczesnych plemion: spór o rzeczywistość w epoce populizmu, Kraków 2019. Marzec Andrzej, Antropocień. Filozofia i estetyka po końcu świata, Warszawa 2021. Michniewicz Tomasz, Chwilowa anomalia. O chorobach współistniejących naszego świata, Kraków 2020. Migranci, migracje. O czym warto wiedzieć, by wyrobić sobie własne zdanie, pod red. H. Thiollet, przeł. M. Szczurek, Kraków 2017. Nijakowski M. Lech, Ludobójstwo. Historia i socjologia ludzkiej destrukcyjności, Warszawa 2018. Nowa humanistyka. Zajmowanie pozycji, negocjowanie autonomii, pod red. P. Czaplińskiego, R. Nycza i in., Warszawa 2017. Nycza Ryszard, Kultura jako czasownik: sondowanie nowej humanistyki, Warszawa 2017. Olsen Bjørnar, W obronie rzeczy. Archeologia i ontologia przedmiotów, przeł. B. Shallcross, Warszawa 201. Sadura P., Sierakowski S., Społeczeństwo populistów, Warszawa 2023. Schneider Rebecca, Pozostaje performans, przeł. M. Borowski i M. Sugiera, Kraków 2020. Solnit Rebecca, Matka wszystkich pytań, przeł. B. Kopieć-Umiastowska, Kraków 2021. Stawiszyński Tomasz, Co robić przed końcem świata, Warszawa 2021. Stawiszyński Tomasz, Ucieczka od bezradności, Kraków 2021. Sugiera Małgorzata, Nieludzie. Donosy ze sztucznych natur, Kraków 2015. Szerszeń Tomasz, Wszystkie wojny świata, Gdańsk 2021. Szymaniak Marek, Urobieni. Reportaże o pracy, Wołowiec 2018. Ubortowska Aleksandra, Historie biotyczne. Pomiędzy estetyką a geotraumą, Warszawa 2020. Tokarski Jan, Czy liberalizm umarł? Kraków 2021. Tubylewicz Katarzyna, Moralisci: jak Szwedzi uczą się na błędach i inne historie, Warszawa 2017. Welzer Harald, Wojny klimatyczne. Za co będziemy zabijać w XXI wieku?, przeł. M. Sutowski, Warszawa 2010. Strony internetowe, podcasty: Raport o stanie świata - Autorski wybór komentarzy i relacji na temat wydarzeń na świecie: raportostanieswiata.pl Radio Antropocenu: radio-antropocenu.simplecast.com Skądinąd: stawiszynski.org/podcasty/skadinad Strony i podcasty: "Tygodnika Powszechnego", "Polityki" i "Krytyki Politycznej".
-----------------------	-------------------------	--

	Uzupełniająca lista lektur	nd.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.